

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

QORAQOLPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

STOMATOLOGIYA KAFEDRASI

Ro'yxatga olindi

№ BD-24/14-10/3.23

2024 yil « 12 » 08

«TASDIQLAYMAN»

Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti

rektori Ataniyazova O.A.

2024 y. « 12 » 08

**KLINIK ENDODONTIYA
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI**

4-kurs uchun

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minoti
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yunalishi:	60910100	- Stomatologiya

Nukus - 2024

Fan/ modul kodi	O'quv yili 2024-2025	Semestr 7	Kreditlar 1,75
Fan/ modul turi Majburiy	Ta'lim tili Qoraqalpog, o'zbek, rus		Haftadagi dars Soatlari 6
1. Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil Ta'lim (soat)	Jami Yuklama (soat)
Klinim endodontiya	36	27	63

1. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni.

Ushbu fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standartlari va bakalavriyat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayoniga tadbir etib, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni fantomlarda bajarishga o'rgatib va o'rtirilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda mustaqil ravishda bemorlarni tashxislash va qabul qilishga zamin yaratib beradi. Dasturning maqsad va vazifalarini echimi yakunida talaba gorizontal va vertikal integratsiya jarayonlarida olgan bilim va amaliy ko'nikmalarni klinik uyg'unlashtirib, etuk, raqobatbardosh, mustaqil klinik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan umumiy amaliyot stomatologi bo'lib shakllanadi.

Dastur talabani stomatologiyaga olib kirish bilan birga, asosiy endodontiya asoslari va tamoyillari, stomatologik kasalliklarning klinikaviy tekshirish usullari, ularni tashxislash, davolash va profilaktika asoslarini o'z ichiga qamraydi, xamda bo'lg'usi umumiy amaliyot vrachlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi. Klinik endodontiyafani o'quv rejasining klinik fanlar blokiga taalluqli. Fanni o'qitish uchun tibbiy biologiya, anatomiya, tibbiy kimyo fanlari nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Fan tibbiy biologiya va umumiy genetik, biofizika, biokimyo, gistologiya, mikrobiologiya, fiziologiya, farmakologiya, patologiya, preklirik restavratsion va klinik restavratsion stomatologiya kabi fanlar bilan uzviy bog'liqdir. Ushbu fan klinik fanlarni o'zlashtirish uchun asos bo'ladir.

2. O'quv fanining maqsadi va vazifalari

- Zamonaviy texnologiyalarni o'qitish jarayoniga jalb qilib, talabani stomatologiyaning davolash asoslari, ya'ni, asboblar, plomba ashyolari, tishlarning tuzilishi va ularni charxlash tamoyillari haqidagi nazariy ma'lumotlarni bilish va ular asosida amaliy ko'nikmalarni hosil qilish, stomatologik ashyo va asboblarni to'g'ri tanlash, qo'llash uchun ko'rsakmalarni o'rgata borish va shakllantirishdan iborat talabalarga qoidalar haqida bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.
- amaliy tibbiyotda va stomatolog faoliyatida yuz-jag' soxasini va og'iz bo'shligi organlarining tekshiruvlarini professional usullari;
- pulpit va periodontit etiologiyasi, natogenezi;

2

- endodontiyada qo'llaniladigan plomba ashyolari;
- endodontik davolash bosqichlari haqida tasavvurga ega bo'lishi;
- o'quv ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlashni, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarishni, test va vaziyatli masalalarni echish;
- stomatologik kabinetga qo'yiladigan talablarni;
- tish qatig' to'g'imlari kasalliklari: pulpa va periodont kasalliklari bo'lgan stomatologik bemorlarda xujjatlarni to'ldirishni (043-4 shakl, 39- stom)
- tish qatig' to'g'imlari kasalliklari: pulpa va periodont kasalliklari bo'lgan stomatologik bemorlarda asosiy tekshirish usullarini o'qitishni (so'rov, ko'rik, zondlash, perkussiya, palpatsiya, tish qimirlashni aniqlash);

3. Fan bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

- ildiz kanalini ishchi uzunligini aniqlash;
- ildiz kanalini standart usulda kengaytirish;
- ildiz kanalini apikal-koranal usulda kengaytirish;
- ildiz kanalini koranal-apikal usulda kengaytirish;
- ildiz kanalini kimyoviy usulda kengaytirish;
- ildiz kanallariga medikamentoz ishlov berish usullari;
- ildiz kanalini bir malxam yordamida plombalash;
- ildiz kanallarini birlamchi qatig' ashyolar yordamida plombalash;
- ildiz kanallarini bir shifit yordamida plombalash;
- lateral (yon) kondensatsiyalash;
- ildiz kanallariga shifitlarni mustaxkamlash;
- ildiz kanallarini rezorsin-formalin pastasi bilan plombalash;
- qiyin utuvchi ildiz kanallarini davolash;
- ildiz kanallarini elektroforez usuli bilan davolash;
- bog'larni orasi anesteziyasini o'qitish;
- infiltratsion anesteziyani o'qitish;
- endodontik aralashuvda rengen tasvirni taxlil qilish;
- biologik usulni o'qitish;
- vital amputatsiya o'qitish;
- vital eksterpatsiya usulini o'qitish;
- devital amputatsiya usulini o'qitish;
- devital eksterpatsiya usulini o'qitish;
- ko'p ildizli tishlarda kombinirlangan usulni qo'llash;
- ildiz kanallari uzunligini ulchash;
- ildiz kanalini «crown down» usulida mexanik kengaytirish;
- utmas ildiz kanallarini mumifikatsiya qilish;

- «vazoparez» simptomini aniqlash;
- periodontida antiseptiklar osida toj va chirigan ildiz pulpa qoldigini bosqichma-bosqich olib tashlash;
- har xil shakldagi otkir choqqii periodontitlarda birinchi yordam korsatish;
- periodontiti tishlarni davolashda dori vositalari "yoks", kaliy yodid bilan elektroforez o'tkazish *amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.*

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari va laboratoriya jihozlari bilan jihozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi.

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari	O'quv uslubiy ta'minoti
1.	Periodont tuzilishi, vazifalari, yoshga doir o'zgarishlar.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
2.	O'tkir periodontit intoksikasiya va eksudatsiya bosqichlari. Klinika. Diagnostika va qiyosiy diagnostika.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
3.	O'tkir periodontitning shakllarida birinchi yordam ko'rsatish.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
4.	Surunkali periodontit intoksikasiya va eksudatsiya bosqichlari. Klinika. Diagnostika va qiyosiy diagnostika.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
5.	O'tkir va surunkali periodontitni bir necha qatnashda davolash. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. O'tkizilish bosqichlari.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
6.	Periodontitni davolashda yuz beradigan xatolar va yaliig'lanishlar.	6	Darsliklar, tarqatma material, testlar, vaziyatli masalalar, o'quv qo'llanmalar.
	Jami:	36	

Amaliy ko'nikmalarni bajarish va egallash uchun(bosqichlarni batafsil yoritib).

Amaliy ko'nikmalar:

№	Amaliy ko'nikmalar nomi	Soni	Amaliy ko'nikmalarni bajarish uchun zarur ta'minot (jihozlarni)
1	Fantomlarda markaziy kurak tish bo'shlig'ini ochish.	6	Amaliy ko'nikmalarni shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatidan bajariladi va kundalik (amaliy ko'nikma)daftarlarda aks etadi.
2	Fantomlarda yon kurak tish bo'shlig'ini ochish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
3	Fantomlarda qoziq tish bo'shlig'ini ochish.	3	Amaliy ko'nikmalarni shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatidan bajariladi va kundalik (amaliy ko'nikma)daftarlarda aks etadi.
4	Fantomlarda kichik oziq tish bo'shlig'ini ochish.	4	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
5	Fantomlarda katta oziq tish bo'shlig'ini ochish.	1	Amaliy ko'nikmalarni shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatidan bajariladi va kundalik (amaliy ko'nikma)daftarlarda aks etadi.
6.	Fantomlarda ildiz kanalni og'izchasini kengaytirish.	2	Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.
7.	Fantomlarda ildiz kanallariga medikamentoz ishlov berish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
8.	Ildiz kanalini ishchi uzunligini aniqlash.	2	Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.
9.	Ildiz kanalini standart usulda kengaytirish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
10.	Ildiz kanalini apikal-koranal usulda kengaytirish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;

11.	Ildiz kanalini koranal-apikal usulda kengaytirish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
12.	Ildiz kanalini kimyoviy usulda kengaytirish.	4	Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.
13.	Ildiz kanallariga medikamentoz ishlov berish.	1	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;
14.	Ildiz kanallarini bir malham yordamida plombalash.	2	terapevtik stomatologiyada ishlatiladigan vaqtinchalik plomba tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;

Mustaqil ta'lim mavzulari:

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlarini hajmi	kompetentsiyalar
1.	Periodontning gistologik tuzilishi.	2	Vaziyatli masalalar yechish
2.	O'tkir periodontitlarni patologik anatomsiyasi.	2	Grafik organayzer
3.	Apeksloikator. Qo'llanishi, ishlash tamoyillari.	2	Vaziyatli masalalar yechish
4.	Zamonaviy rentgen tashxislash usullari.	2	Vaziyatli masalalar yechish
5.	Surunkali periodontning patologik anatomsiyasi.	2	Grafik organayzer
6.	Infitsirlangan ildiz kanallarini zararsizlantirish uchun qo'llanadigan	2	Grafik organayzer
7.	Ildiz kanallarini zamonaviy kengaytirish usullari.	2	Vaziyatli masalalar yechish
8.	Ildiz kanallarini zamonaviy kengaytirish usullari.	2	Grafik organayzer
9.	Periodontitli tishlarni davolashda qo'llanadigan zamonaviy plomba	2	Vaziyatli masalalar yechish
10.	Surunkali periodontitlarni fizioterapevtik usullar bilan davolash.	2	Grafik organayzer
11.	Keksa va qari yoshli bemorlarda	2	Grafik organayzer

	endodontik davolashning o'ziga xos		
12.	Ildiz kanallariga mexanik va medikamentoz ishlov berish qoida va bosqichlari.	2	Vaziyatli masalalar yechish
13.	Surunkali periodontitlarni fizioterapevtik usullar bilan davolash.	2	Grafik organayzer
14.	Surunkali periodontitlarni konservativ- xirurgik davolash usullari.	1	Vaziyatli masalalar yechish

Fan bo'yicha mustaqil ta'lim shakllari va ishlarni turlari ro'yxati

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan modulning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha m'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha modullar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- yangi texnikalarni, zamonaviy asbob-uskunalarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabning o'quv-ilmiy-tadqiqotishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan modullar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distansion) ta'lim.
- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va m'ruzalar qilish;
- vaziyatli muammolarga yo'natirilgan vaziyatli masalalar echish;
- keys (real vaziyatli masalalar asosida case-study) echish;
- grafik organayzerlarni ishlab chiqish va to'ldirish;
- maqola va tezis yozish;
- krossvordlar tuzish va yechish;
- "Power Point" dasturida taqdimotlar va videoroliklar tayyorlash hamda mustakil ish jarayonida keng qo'llash.

Fan bo'yicha mustaqil ta'limni tashkil etish uchun tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy ta'minot:

Modul davomida o'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Talabalarning Preklinik restavratsion stomatologiya moduli bo'yicha klinik o'quv amaliyoti ta'lim jarayonining 50% tashkil qiladi va poliklinikaning terapevtik stomatologiya va stomatologiya bo'limlarida o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmini, ishlash qoidalarini bilan talabalar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mayjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni kadamma-kadamm algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoyish etiladi, algoritim asosida bosqichma-bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustaqil, biroq pedagog nazorati ostida mulajlar, trenajyorlar, fantomlar va maneknlarda, talabalar o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida, so'ng umumlashtirgan holda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga tuxsat beriladi (imitation trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadamm algoritmini va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki tekhnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim.

Mulajlar, trenajyorlar, fantomlar va maneknlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modeldashirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'rilaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videolashuvga olinib o'ziga namoyish etilishi, tanqidiy muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngia mulajlarni takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darajasigacha yetkazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemor (fantom, volonter) da qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli hil klinik holatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni tahlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarixlari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa

talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda, balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – xulosa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlar (fantom, volonter)da, turli hil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishiga ishonch hosil qilishni kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb hisoblanadi.

Mashg'ulot so'ngida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtirishga olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiriladi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.

Amaliy ko'nikmalarni shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jihatidan bajariladi va kundalik (amaliy ko'nikma)daftlarida aks etadi. Amaliy ko'nikmalar assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volontyor, talaba-bemor uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish lozim.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

1. Asosiy adabiyotlar:

1. Kamilov Kh.P., Yusupralikhodjaeva S.X., Shukurova U.A. Fakulitet terapevtik stomatologiya, Davslk. Toshkent. 2017 y.
2. Kamilov X.P., Yusupralikhodjaeva S.X., Zonrov T.E. Terapevtik stomatologiya dno diontiti asoslari, U'quv kullannma. Samarkand. 2013 y.
3. Rizaev J.A. Stomatologiya dno diontiti dori vositalari, U'quv kullannma. Toshkent. 2012 y.
4. Rizaev J.A., Yusupralikhodjaeva S.X., Hasanova D.E., Xanazarov D.A. Stomatologiya dno diontiti ishi, U'quv kullannma. Toshkent. 2018 y.
5. Kamilov N. P. va b. Terapevtik stomatologiya dno diontiti dori vositalari, Davslk. Toshkent. 2006 y.

2. Qo'shimcha adabiyotlar:

66. Afanasiev V.B., Barer G.M., Ibratimov T.I. Stomatologiya. Zapiski i vedenie istorii bolezni, Prakticheskoe rukovodstvo. Moskva. 2006 g.
7. Bajanov N.N. Stomatologiya, Uchebnik dno diontiti dori vositalari. Moskva. 2002 g.
8. Barer G.M. Terapevticheskaya stomatologiya. Chast' 2. Bolezni paradonnta. Uchebnik dno diontiti dori vositalari. Moskva. 2008 g.
9. Barer G.M., Zoryan E.B., Aganov V.S., Afanasiev V.B. i dr. Ratsionalnaya farmakoterapiya v stomatologii: Rukovodstvo dno prakticheskoy dori vositalari. Moskva. 2006 g.
10. Bir P., Baymann M., Kim S. Endodontologiya, Uchebnoye posobie. Moskva. 2004 g.

11. Булычева Т. И. Эстетика улыбки, Учебно-методическое руководство. Санкт Петербург. 2007 г.
12. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология, Учебник. Москва. 2004 г.
13. Боровский Е.В., Иванов В.С., Максимовский Ю.М., Максимовская Л.Н. Терапевтическая стоматология, Учебник. Москва. 2002 г.
14. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта, Монография. Москва. 2001 г.
15. Горачев Н.А. Консервативная эндодонтия: Практическое руководство. Казань. 2002 г.
16. Дмитриева Л.А., Максимовский Ю.М. Терапевтическая стоматология: Национальное руководство. Москва. 2009 г.
17. Камиллов Х.П., Хасанова Л.Э. и др. «Современные методы диагностики болезней пародонта», Учебное пособие Ташкент. 2004 г.
18. Камиллов Х.П., Мамедова Ф.М. "Даволаш стоматологиядан" рецептура спривочиниги. Ташкент. 1995 й.
19. Камиллов Х.П., Юсупалиходжаева С.Х., Шукурова У.А. Факультет терапевтик стоматология фанидан электрон ўқув услубий макмуа. Муаллифлик гувоҳномази (№АГУ 0231, 19.04.2013 йил). Ташкент. 2013 й.
20. Кузьмина Э.М. Профилактика стоматологических заболеваний, Учебное пособие. Москва. 2001г.
21. Куракина Н.В. Терапевтическая стоматология детского возраста, Учебное пособие. Н.Новгород. 2001 г.

3. Internet saytlari:

39. www.ziyouz.uz
40. www.medlibray
41. www.e-stomatology
42. www.pubmed.gov
43. www.sochrane.org
44. <http://home.higwite.org>
45. www.scholar.google.com

Modulning o'quv dasturi Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti huzuridagi ta'lim sohasidagi bo'yicha muvofiqdirlashuvchi soha Kengashining 2024-yil 18-avgustidagi 11-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan va tasdiqlangan.

Fan/modul uchun masullar:

Pulatova B.J. - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Stomatologiya kafedasi mudiri
Nietullayev T.S. - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Stomatologiya kafedasi assistenti

Taqrizchilar:

Ichki taqrizchi:

Курбаназаров М.К. - Qoraqalpog'iston Tibbiyot Instituti Otorinolaringologiya, Oftalmologiya, Onkologiya ham Meditsinaiiq radiologiya kafedasi mudiri PhD.

Tashqi taqrizchi:

Аннақұлова Г. - Qoraqalpog'iston Respublikasi Bolalar stomatologiya poliklinikasi bo'yim mudiri